

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีการศึกษา 2567

โรงเรียนสามป่อวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล

คำนำ

การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโรงเรียนสามบ่อวิทยาที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ หลายหลากกันไปในรูปแบบของแต่ละคน ดังนั้นการป้องกันความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอโรงเรียนสามบ่อวิทยาระงับการป้องกันการทุจริตจึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในโรงเรียน โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวน 1 กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน 3 ด้านได้แก่ (1) ความเสี่ยงต่อการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต (2) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและ(3)การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหาร ความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนสามบ่อวิทยา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
ความหมาย	1
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง	2
การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	3
เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	3
การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	5
แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	6

แผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้นั้นองค์กรต้องรับการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตและออกแบบการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาในองค์กรนับเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีการทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิดหากเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือมาใช้

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้วอีกเพื่อป้องกันได้
2. Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมี

กระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง

3. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสูญเสียต่อการกระทำผิดในส่วนที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิด ต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต

4. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าในประเด็นที่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตแบ่งออกได้เป็นสามา 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- 2) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- 3) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงานอธิบายรูปแบบพฤติกรรมเหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังและการกำหนดมาตรการ/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

- 1) การระบุความเสี่ยง Risk (Identification) ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย KnownFactor

KnownFactor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก ได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factoe (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากจากการพยากรณ์ ประมาณการ ในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงทางทุจริต ด้าน

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ

“การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 และ 4

ตารางที่ 1 แสดงระบุความเสี่ยงทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
1	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4		✓

2) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง

มีรายละเอียด ดังนี้

1. สถานะสีเขียว: ความเสี่ยงระดับต่ำ
2. สถานะสีเหลือง: ความเสี่ยงระดับปานกลางและสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
3. สถานะสีส้ม: ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
4. สถานะสีแดง: ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอกไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
		✓			
1	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4	✓			

3) เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

(1) ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

กิจกรรม/ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ค่าที่อยู่ใน ระดับ 3 หรือ 2

กิจกรรม/ขั้นตอนรองของกระบวนการงานSHOULD() หมายถึงมีความจำเป็นไม่สูงต่อ การเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ 1

(2) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณาดังนี้

กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องรวมถึงหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3

กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงินรายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม

ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3

กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นมีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมายค่าที่ 2 หรือ 3

กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นมีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบด้านการเรียนรู้ของความรู้ค่าอยู่ที่ 1 หรือ 2

ตารางที่ 3 แสดง โอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง 2 มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงระดับความจำเป็นx รุนแรง
1	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4	1	4	4

ตารางที่ 3.1 แสดงระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการ ทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอน MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอน SHOULD
1	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ สอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 และ 4	1	

ตารางที่ 3.2 แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการ ทุจริต	1	2	3
1	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ สอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 และ 4			x

4) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับดี จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการองค์กร ไม่มีการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้ จัดการได้โดยส่วนใหญ่มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการองแต่ยอมรับได้

ระดับอ่อน จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วนเกิดจากรายจ่ายเพิ่มมีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการและ ยอมรับไม่ได้

ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 4 แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการ ทุจริต	คุณภาพ การ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับ ต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
1	การแสวงหา ผลประโยชน์ส่วนตัว ของเจ้าหน้าที่ในการ สอบคัด นักเรียนเข้า เรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 และ 4	ดี			✓

โรงเรียนสามบ่อวิทยามีคุณภาพในการจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับดี และมีค่าประเมินการควบคุมความ
เสี่ยงอยู่ในระดับสูง

